

וְעַל דָּא (בְּרֵאשִׁית ו') קִץ כָּל בֶּשֶׂר בָּא לְפָנַי, בָּא לְפָנַי וְדָאֵי לְמַתְבַּע חוּבֵי עֲלָמָא בְּגִין דְּאִינוּן גְּרָמוּ: (עך כּאן מִהַהֲשַׁמּוּת)

וְנִמְצָא הַדִּין, וְעַל זֶה (בְּרֵאשִׁית ו') קִץ כָּל בֶּשֶׂר בָּא לְפָנַי, בָּא לְפָנַי וְדָאֵי, לְתַבַּע חֲטָאֵי הָעוֹלָם מִשּׁוּם שְׂהֵם גְּרָמוּ: (ע"כ מִהַהֲשַׁמּוּת).

(אֲהַרְרָנָא לְמַלְחָה קְרִטָּאָה קִין כָּל בֶּשֶׂר בָּא לְפָנַי. בָּא לְפָנַי וְדָאֵי כְּנִין דְּאִינוּן גְּרָמוּ). רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח (תְּהִלִּים לט) הוֹדִיעֵנִי יְיָ קִצֵּי וּמִדַּת יָמֵי מָה הִיא אֲדַעָה מָה חִדְלָא אֲנִי. אָמַר דָּוִד קִמֵּי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, תְּרִין קִצֵּין אֲנוּן, חַד לְיָמֵינוּא וְחַד לְשַׁמְאֵלָא, וְאֲנוּן תְּרִין אוּרְחִין לְמִיּהוּ בְּהוּ בְּנֵי נֶשָׂא לְהֵהוּא עֲלָמָא. קִין לְיָמֵינוּא דְכִתִּיב, (דְּנִיָּאל יב) לְקִץ הַיָּמִין, וְקִין לְשַׁמְאֵלָא דְכִתִּיב, (אִיּוֹב כח) קִין שָׁם לְחֻשְׁךָ

(חֲרַנְדֵּי לְדַבְּרֵי הַרְאִשׁוֹן. קִין כָּל בֶּשֶׂר בָּא לְפָנַי, בָּא לְפָנַי וְדָאֵי. מִשּׁוּם שְׂהֵם גְּרָמוּ). רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תְּהִלִּים לט) הוֹדִיעֵנִי ה' קִצֵּי וּמִדַּת יָמֵי מָה הִיא אֲדַעָה מָה חִדְלָא אֲנִי. אָמַר דָּוִד לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁנֵי קִצֵּים הֵם, אֶחָד לְיָמִין וְאֶחָד לְשַׁמְאֵל, וְהֵם שְׁתֵּי דְרָכִים לְלַכֵּת בְּהֵם בְּנֵי אָדָם לְאוּתוֹ הָעוֹלָם.

וְלִכְל תְּכַלִּית הוּא חוּקֵר (אֲבָן אוּפֵל וְצִלְמוֹת. מָאֵי וְלִכְל תְּכַלִּית הוּא חוּקֵר, מָאֵן הוּא חוּקֵר. אֵלָא הֵהוּא קִין לְשַׁמְאֵלָא דְמַחְשֵׁיף אֲפִיהוּן דְּבְרִייתָא) מָאֵי וְלִכְל תְּכַלִּית, בְּזַמְנָא דְּדִינָא שְׂרִיאַ עַל עֲלָמָא לְשִׁיצָאָה אֲבָן אוּפֵל וְצִלְמוֹת. קִין שָׁם לְחֻשְׁךָ. דָּא מְלֵאךְ הַמּוֹת, דָּא נַחֲשׁ, קִין כָּל בֶּשֶׂר, קִין שָׁם לְחֻשְׁךָ, דְּהָא מְסֻטְרָא דְּהַתּוּכָא דְּדַהֲבָא קָאֲתִי. וְלִכְל תְּכַלִּית בְּזַמְנָא דְּדִינָא שְׂרִיאַ עַל עֲלָמָא הוּא חוּקֵר לְמַהוּי קְטִיגוּרִיאַ לְעֲלָמָא לְאַחֲשַׁכָּא אֲפִיהוּן דְּבְרִייתָא וְכוּ'. (דף סג ע"א) קִין לְיָמֵינוּא כְּדִקְאָמְרִין דְכִתִּיב לְקִין הַיָּמִין.

קִין לְיָמִין - שְׁכַתּוּב (דְּנִיָּאל יב) לְקִץ הַיָּמִין. וְקִין לְשַׁמְאֵל - שְׁכַתּוּב (אִיּוֹב כח) קִין שָׁם לְחֻשְׁךָ וְלִכְל תְּכַלִּית הוּא חוּקֵר (אֲבָן אוּפֵל וְצִלְמוֹת. מָה זֶה וְלִכְל תְּכַלִּית הוּא חוּקֵר? מִי הוּא הַחוּקֵר? אֵלָא אוּתוֹ קִין לְשַׁמְאֵל שְׁמַחְשֵׁיף פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת). מַהוּ וְלִכְל תְּכַלִּית? בְּזַמֵּן שְׁשׂוּרֵי הַדִּין עַל הָעוֹלָם לְהַשְׁמִיד - אֲבָן אוּפֵל וְצִלְמוֹת. קִין שָׁם לְחֻשְׁךָ - זֶה מְלֵאךְ הַמּוֹת, זֶה נַחֲשׁ. קִין כָּל בֶּשֶׂר, קִין שָׁם לְחֻשְׁךָ, שְׂהֵרֵי מִצַּד שֶׁל הַתּוּף הַזֶּהָב הוּא בָּא. וְלִכְל תְּכַלִּית - בְּזַמֵּן שְׂדִין שְׂרוּי עַל הָעוֹלָם, הוּא חוּקֵר לְהִיּוֹת קְטַגוּר לְעוֹלָם לְהַחְשֵׁיף פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת. קִין לְיָמִין, כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ שְׁכַתּוּב לְקִין הַיָּמִין.

אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְדְנִיָּאל וְאַתָּה לָךְ לְקִין וְתַנּוּחַ. אָמַר לִיה מְנוּחָה בְּהַאי עֲלָמָא אוּ בְּהַהוּא עֲלָמָא, אָמַר לִיה בְּהַהוּא עֲלָמָא כְּמָה דְאַתָּ אָמַר יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדְנִיָּאל: וְאַתָּה לָךְ לְקִין וְתַנּוּחַ. אָמַר לוֹ: מְנוּחָה בְּעוֹלָם הַזֶּה אוּ בְּעוֹלָם הַהוּא? אָמַר לוֹ: בְּעוֹלָם הַהוּא, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם. (דְּנִיָּאל יב) [וְתַעֲמִיד לְגוּרְלָךְ לְקִין תַּנּוּחַ. אָמַר לוֹ: לְאַזְחָה מְקוּם, שְׂהֵרֵי לֹא יְדַעְתִּי מַה יְהִי עָלַי בְּאוּתוֹ עוֹלָם? אָמַר לוֹ: וְתַנּוּחַ]. אָמַר לוֹ: בְּזַמֵּן שְׂיָקוּמוּ מִהַעֲפָר, אָקוּם בִּינִיָּהֶם אוּ לֹא? אָמַר לוֹ: וְתַעֲמִיד. אָמַר לוֹ: הֲרֵי יְדַעְתִּי שְׂיָקוּמוּ כְּתוּת כְּתוּת, מִהֵם שֶׁל צְדִיקֵי אָמַת וּמִהֵם שֶׁל רְשָׁעֵי הָעוֹלָם, וְלֹא יְדַעְתִּי עִם מִי מִהֵם אָקוּם.

(דְּנִיָּאל יב) [וְתַעֲמִיד לְגוּרְלָךְ לְקִין תַּנּוּחַ. אָמַר לִיה לֹאֵן אֲתֵר דְּהָא לֹא יְדַעְתִּי מַה יְהִי עָלַי בְּהַהוּא עֲלָמָא. אָמַר לִיה וְתַנּוּחַ]. אָמַר לִיה בְּזַמְנָא דִּיקוּמוּן מַעֲפָרָא אִיקוּם בִּינִיָּהוּ אוּ לֹאֵן. אָמַר לִיה וְתַעֲמִיד. אָמַר לִיה הָא יְדַעְתִּי דִּי יָקוּמוּן כְּתוּת כְּתוּת, מְנַהוּן דְּזַפְּאֵי קְשׁוּט וּמְנַהוּן דְּחִיבֵי עֲלָמָא, וְלֹא יְדַעְתִּי עִם מָאֵן מְנַהוּן אִיקוּם. אָמַר לִיה לְגוּרְלָךְ. אָמַר לִיה הָא

אמר לו: לגורלך. אמר לו: הרי
אמרתי ואפה לך לקץ. יש קץ
לימין ויש קץ לשמאל, ולא
ידעתי לאיזה קץ, לקץ הימין או
לקץ הימין? אמר לו: לקץ
הימין.

גם כאן דוד אמר לקדוש-ברוך-
הוא, (תהלים ט), הודיעני ה' קצו,
מהו חלק גורלי. ולא נחה דעתו
עד שהתבשר שיהיה לימין,
שפתוב (שם ק) שב לימיני. בא
ראה, גם הקדוש ברוך הוא אמר
לו לנח, קץ כל בשר בא לפני.
מיהו? זה הקץ שמחשיף פני
הבריות, שהוא קץ כל בשר, בא
לפני. מכאן למדנו שרשעי
העולם מקדימים ומושכים אותו
עליהם להחשיף להם. שפינון
שנותנים לו רשות, הוא נוטל את
הנשמה, ולא נוטל עד שנותנים
לו רשות, ועל זה בא לפני לטל
רשות להחשיף פני בני העולם.
ולכן והנני משחיתם את הארץ.
ועל זה עשה לך תבנת עצי גפר,
כדי להנצל, ולא יוכל לשלט
עליך.

בא ראה, שנינו, בזמן שיש מות
בעיר או בעולם (נ"א שנתה רשות
למלאך המות להשחית) לא יראה אדם
בשוק, משום שיש לו רשות
למשחית להשחית הכל. משום
כך אמר לו הקדוש ברוך הוא:
אפה צריך להשמר, ולא תראה
את עצמך לפני המשחית שלא
ישלט עליך.

ואם תאמר, מי נתן כאן משחית,
שחרי מים היו והתגברו? בא
ראה, אין לך דין בעולם או
כשמה או כשגמסר העולם
בדין, שלא נמצא אותו המשחית
שהולך בתוך אותם הדינים
שנעשים בעולם. גם כאן במבול
כך היה, והמשחית הולך בתוך המבול. והוא נקרא כך, שנכלל בשם הזה. ועל זה אמר הקדוש

אמרתי ואפה לך לקץ. אית קץ לימינא ואית
קץ לשמאלא, ולא ידענא לאן קץ. לקץ
הימין או לקץ הימין. אמר ליה לקץ הימין.
אוף הכא דוד אמר ליה לקדשא בריך הוא

(תהלים ט) הודיעני יי קצו. מה איהו חולק
עדבי. ולא נח דעתיה עד דאתבשר דיהוי
לימינא דכתיב, (תהלים קי) שב לימיני. תא חזי,
אוף קדשא בריך הוא אמר ליה לנח קץ כל
בשר בא לפני. מאן איהו. דא קץ דאחשף
אפייהו דברייתא דאיהו קץ כל בשר בא
לפני. מכאן אוליפנא חייבי עלמא מקדימין
ליה ומשכן ליה עלייהו לאחשכא לון. דכיון
דיהבי ליה רשותא נטיל נשמתא. ולא נטיל
עד דיהבי ליה רשותא. ועל דא בא לפני
למיטל רשו לאחשכא אנפייהו דבני עלמא.
ובגיני כך והנני משחיתם את הארץ. ועל דא
עשה לך תבנת עצי גופר בגין לאשתזבא ולא
יכיל לשלטאה עלך.

תא חזי, תנינן בזמנא דמותא אית במתא או
בעלמא (נ"א דאתייהוב רשו למלאך המות לחבלא). לא
יתחזי בר נש בשוקא. בגין דאית ליה רשו
למחבלא לחבלא כלא. בגיני כך אמר ליה
קדשא בריך הוא בעי לך לאסתמרא ולא
תחזי גרמך קמי דמחבלא דלא ישלוט עלך.
ואי תימא מאן יהיב הכא מחבלא. דהא מיין
הוו ואתגברו. תא חזי, לית לך דינא
בעלמא או כד אתמחי או כד אתמסר עלמא
בדינא, דלא אשתכח ההוא מחבלא דאזיל
בגו אנון דינין דאתעבידו בעלמא. אוף הכי
הכא טופנא הוה, ומחבלא אזיל בגו טופנא.
ואיהו אקרי הכי דאתכליל בשמא דא. ועל